

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 706/2021
20.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, сви из ..., чији је пуномоћник Константин Ранков, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељења у Зрењанину, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 784/2020 од 16.06.2020. године, у седници већа од 20.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 784/2020 од 16.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 811/19 (2018) од 03.09.2019. године, која је исправљена решењем од 20.12.2019. године, ставом првим изреке тужена је обавезана да тужиоцима исплати износе наведене изреком са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, да им на досуђене износе плати доприносе пензијског и инвалидског осигурања за спорни период и да им накнади трошкове парничног поступка у износу од 299.081,00 динар са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 784/2020 од 16.06.2020. године ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда тако што је обијен као неоснован тужбени захтев тужилаца да им тужена на име накнаде штете исплати тужиоцу АА 149.476,53 динара, ББ 201,062,13 динара, ВВ 775.092,31 динар, ГГ 105.901,45 динара и ДД 3.065,63 динара, све са законском затезном каматом од 16.05.2002. године до исплате, да за тужиоце уплати доприносе пензијског и инвалидског осигурања за период од 01.01.1996. године до 15.05.2002. године и да им накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке тужиоци су обавезани да туженој накнаде трошкове поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против другостепене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП, и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се одређено не указује на битну повреду поступка учињену пред другостепеним судом, у смислу члана 374. став 1. ЗПП. Нема законских услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП, будући да је ревизија дозвољена по основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били радници Компаније Робна кућа „Београд“ у Робној кући у Зрењанину, над којом је 15.02.2002. године отворен стечајни поступак због неисплаћених зарада и неуплаћених доприноса обавезног осигурања за период од 1996. године до 2001. године. Тужиоци су поднели тужбу против послодавца у стечају Трговинском суду у Београду, која је одбачена као недозвољена решењем Трговинског суда у Београду од 06.10.2008. године, из разлога што нису благовремено пријавили потраживање према стечајном дужнику. Пресудом Пж 9506/2008 од 04.06.2009. године одбијена је жалба тужилаца против првостепене одлуке. Првостепени суд је утврдио износе неисплаћених зарада тужилаца, односно правног следбеника сада пок. тужиле АА, на дан 15.02.2002. године, да су то потраживање пријавили 13.06.2006. године, након доношења пресуде Трговинског суда у Београду П 238/2006 од 07.06.2006. године, којом је одлучено о пријављеним потраживањима, неисплаћеним зарадама и доприносима бивших радника Компаније робна кућа „Београд“ АД у стечају, али пре решења о коначној деоби које је суд у стечајном поступку СТ 802/97 донео 05.02.2008. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца у смислу чл. 56. став 2., 93. и 116. Закона о стечају, налазећи да је пријава потраживања тужилаца била благовремена и да је потраживање тужилаца требало бити признато као стечајним повериоцима, до чега није дошло због неправилног и незаконитог рада државних органа.

По оцени Врхованог касационог суда, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужилаца за накнаду материјалне штете одбијен као неоснован.

Правилан је закључак другостепеног суда да тужена Република Србија сноси објективну одговорност за неостваривање права из радног односа према дужницима који су били друштвена предузећа, односно према дужницима привредним друштвима која послују са већинским друштвеним или државним капиталом, односно одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизвршена. Наиме, свако новчано потраживање досуђено правноснажном судском одлуком улази у имовину запосленог, а свако неспровођење извршења судске одлуке којим је то потраживање досуђено под одређеним условима би представљало повреду права на мирно уживање имовине загарантовано чланом 58. став 1. Устава Републике Србије и чланом 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године донет је

Закључак према коме је Република Србија одговорна за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизвршена, и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

С обзиром на то да тужиоцима претходно није утврђена повреда права на суђење у разумном року у одговарајућем поступку у складу са Законом о заштити права на суђење у разумном року, правилан је закључак другостепеног суда да није испуњен услов за објективну одговорност тужене Републике Србије за накнаду материјалне штете због неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања из радног односа. Зато је у побијаној пресуди правилно примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужилаца одбијен као неоснован.

Без утицаја су наводи да је у различитим првостепеним и другостепеним пресудама усвојен тужбени захтев групе радника Робних кућа „Београд“, јер у конкретном случају у овој парници за то нису испуњени услови, у ситуацији када тужиоцима претходно није утврђена повреда права на суђење у разумном року.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић